projekt z dnia 20.09.2019 r.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E

M I N I S T R A Ś R O D O W I S K A [1)]

z dnia ……. 2019 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

§. 1. W rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1031) wprowadza się następujące zmiany:

1) załącznik nr 4 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;
2) załącznik nr 5 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

W porozumieniu

MINISTER ZDROWIA

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Środowiska
Anna Kozińska-Żywar
(- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

[1)] Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § l ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. póz.96).

Załączniki

do rozporządzenia

Ministra Środowiska z dnia …. (Dz. U. ….)

Załącznik nr 1

Poziomy alarmowe dla niektórych substancji w powietrzu, oznaczenie numeryczne tych substancji oraz okresy, dla których uśrednia się wyniki z pomiarów

Lp.	**Nazwa substancji (numer CAS)[a)]**	**Okres uśredniania wyników pomiarów**	**Poziom alarmowy dla niektórych substancji w powietrzu w µg/m^3**
1	2	3	4
1	dwutlenek azotu (10102-44-0)	jedna godzina	400[b)]
2	dwutlenek siarki (7446-09-5)	jedna godzina	500[b)]
3	ozon (10028-15-6)	jedna godzina	240[b)]
4	pył zawieszony PM10[c)]	24 godziny	150

Objaśnienia:

a) Oznaczenie numeryczne substancji wg Chemical Abstracts Service Registry Number.

b) Wartość występująca przez trzy kolejne godziny w punktach pomiarowych reprezentujących jakość powietrza na obszarze o powierzchni co najmniej 100 km^2 albo na obszarze strefy zależnie od tego, który z tych obszarów jest mniejszy.

c) Stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 µm (PM10) mierzone urządzeniami do pomiarów automatycznych z zastosowaniem metod równoważnych metodzie referencyjnej.

Załącznik nr 2

Poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu, oznaczenie numeryczne tych substancji oraz okresy, dla których uśrednia się wyniki z pomiarów

Lp.	Nazwa substancji (numer CAS)[a)]	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom informowania dla niektórych substancji w powietrzu w µg/m^3
1	2	3	4
1	ozon (10028-15-6)	jedna godzina	180[b)]
2	pył zawieszony PM10[c)]	24 godziny	100[d)]

Objaśnienia:

a) Oznaczenie numeryczne substancji wg Chemical Abstracts Service Registry Number.

b) Wartość progowa informowania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla ozonu.

c) Stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 µm (PM10) mierzone urządzeniami do pomiarów automatycznych z zastosowaniem metod równoważnych metodzie referencyjnej.

d) Wartość progowa informowania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla pyłu PM10.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 86 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396, tekst jednolity), ale wprowadza zmiany jedynie w zakresie poziomów informowania oraz alarmowego dla pyłu PM10, określając nowe, niższe poziomy w powietrzu, na obszarze całego kraju:

- informowania (załącznik nr 4), w celu ostrzegania obywateli o wyższych poziomach zanieczyszczeń w powietrzu, które mogą potencjalnie wpływać negatywnie na zdrowie;
- alarmowy (załącznik nr 5), w celu ostrzegania obywateli o potencjalnym zagrożeniu dla zdrowia wynikającym z nawet krótkotrwałego narażenia na oddziaływanie ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń, które osiągnęły poziom alarmowy.

Projekt rozporządzenia wykracza poza minimalne wymagania nałożone na państwa członkowskie dyrektywą 2008/50/WE, ponieważ określa poziomy informowania i alarmowy dla pyłu PM10.

Niedotrzymywanie norm jakości powietrza, w szczególności dla pyłu zawieszonego PM10 w Polsce zostało potwierdzone wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie skargi Komisji Europejskiej C-336/16 (naruszenie nr 2008/2199).

Ponadto do resortu środowiska w związku z tym faktem są kierowane:

- powtarzające się apele organizacji pozarządowych w sprawie obniżenia poziomów alarmowego i informowania dla pyłu PM10;
- liczne interpelacje poselskie;
- wnioski z ostatniego Raportu pn.”Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami za lata 2014-2017”, Najwyższej Izby Kontroli.

W związku z powyższym oraz w wyniku zainicjowanej współpracy z resortem zdrowia resort środowiska podjął prace mające na celu przygotowanie zmiany rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1031).

W Polsce jak również w całej Unii Europejskiej funkcjonuje system oceny i zarządzania jakością powietrza, ale przepisy unijne przewidują konieczność określenia poziomów alarmowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi wyłącznie dla trzech substancji: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki i ozonu oraz poziom alarmowy ze względu na ochronę roślin dla jednej substancji – ozonu. Natomiast nie przewiduje się w przepisach UE konieczności określania poziomu alarmowego dla pyłu PM10, dlatego poszczególne, unijne państwa członkowskie mają prawo do samodzielnego ustalenia ww. poziomu.

Pomimo braku takiego obowiązku w przepisach unijnych, w Polsce wprowadzono przepis regulujący tą kwestię - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. poz. 1031) (zwane dalej rozporządzeniem w sprawie poziomów), podpisane w porozumieniu z Ministrem Zdrowia:

- w załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia poziom alarmowy dla pyłu PM10 wynosi 300 µg/m3,
- a w załączniku nr 5 poziom informowania dla pyłu PM10 to 200 µg/m3.

W przypadku wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego informuje właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych planem działań krótkoterminowych, który powinien w szczególności zawierać: listę podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania

wprowadzania z instalacji gazów lub pyłów do powietrza; sposób organizacji i ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi; sposób postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń; określenie trybu i sposobu ogłaszania o zaistnieniu przekroczeń.

Jak zatem wynika z powyższego władze lokalne i regionalne powinny, w ramach tzw. planów działań krótkoterminowych, podjąć specjalne doraźne działania na rzecz zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza na danym obszarze, np. wprowadzić darmową komunikację miejską, zintensyfikować kontrole palenisk, ograniczyć ruch samochodów w obszarach przekroczenia poziomów alarmowych oraz wdrożyć inne potrzebne działania.

Należy uznać, że w sytuacji wieloletniego przekraczania norm jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM10 wszelkie działania służące ograniczeniu zjawiska niskiej emisji, podejmowane na wszystkich szczeblach zarządzania jakością powietrza, w tym także działania służące informowaniu i alarmowaniu społeczeństwa o stanie środowiska, są potrzebne i uzasadnione.

W celu określenia nowych poziomów informowania i alarmowania resort środowiska prowadzi współpracę z przedstawicielami różnych resortów, w szczególności resortu zdrowia. W wyniku tej współpracy zostały uzgodnione zaproponowane w projekcie rozporządzenia poziomy dla pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu:

- poziom informowania – 100 µg/m3, określony w załączniku nr 4;
- poziom alarmowy – 150 µg/m3, określony w załączniku nr 5.

Zmiana ta w dłuższym okresie czasu powinna wpłynąć na polepszenie stanu zdrowia ludzi oraz poprawę jakości powietrza na tych obszarach, poprzez wywołanie częstszych alarmów i wynikającej stąd konieczności podjęcia częściej działań zapisanych w planie działań krótkoterminowych oraz podnoszeniu świadomości społecznej.

Wraz z wejściem w życie przedmiotowego rozporządzenia ulega zmianie obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031).

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.